

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА

А. В. Ковалевська, В. Г. Федорова

**«ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА:
ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ»**

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
(для студентів заочної форми навчання
за напрямком підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво»,
спеціальностей 6.050100, 7.050107 – «Економіка підприємства»)

Харків – ХНАМГ – 2010

Потенціал підприємства: формування та оцінювання. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання за напрямком підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво», спеціальностей 6.050100, 7.050107 – «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: к.е.н. А. В. Ковалевська, В. Г. Федорова. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 28 с.

Укладачі: к.е.н. А. В. Ковалевська,
В. Г. Федорова

Рецензент: к.е.н., доц. А. І. Базецька

Рекомендовано кафедрою економіки підприємства в міському господарстві факультету післядипломної освіти і заочного навчання, протокол № 1 від « 02 » вересня 2009 року

ЗМІСТ

	Стор.
1. Загальні вимоги до викладу й оформлення контрольної роботи.....	4
2. Склад та порядок обрання матеріалу для написання контрольної роботи.....	7
2.1. Теоретична частина.....	7
2.2. Практична частина.....	9
3. Система поточного й підсумкового контролю знань студентів.....	17
Список літератури.....	25
Додаток А.....	27

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВИКЛАДУ Й ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Студентська контрольна робота повинна мати наступну структуру:

- Титульний аркуш;
- Зміст;
- Вступ;
- Основна частина: теоретична та практична частини;
- Список літератури;
- Додатки.

Титульний аркуш є першою сторінкою роботи і містить дані про виконавця та керівника, найменування теми роботи. Розміщення інформації на титульному аркуші наведені в додатку А.

Зміст розташовують безпосередньо після титульного аркушу, починаючи з нової сторінки. До змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів основної частини роботи; список літератури; додатки.

Вступ відбиває актуальність теми, огляд літератури за досліджуваною проблемою і основною метою дослідження. Вступ починають з нової сторінки після змісту.

Основна частина роботи складається з декількох розділів. Кожен розділ починають з нової сторінки. Розділи можуть поділятися на підрозділи. Кожен підрозділ повинен містити закінчену інформацію.

Писати теоретичну частину студент повинен з огляду нової спеціальної літератури за темою дослідження, періодичними виданнями, законодавчо-нормативними актами. Повинен вміти систематизувати літературні джерела, виділяти суттєве, оцінювати зроблене раніше дослідниками, визначати головне у сучасному стані вивчення теми.

В теоретичній частині допускається робити посилання на джерела в квадратних дужках із вказівкою порядкового номера джерела в списку

літератури та номери сторінки, звідки взяті дані. Наприклад [5, с. 22].

В практичній частині роботи студент повинен вирішити дві задачі з використанням формул, таблиць і наприкінці зробити висновки.

Список літератури контрольної роботи повинен бути приведений після висновку на окремій сторінці мовою оригіналу не менш десяти джерел. Перелік джерел розташовують в наступній послідовності:

1. Конституція України.
2. Закони України.
3. Укази Президента України.
4. Постанови Верховної Ради України.
5. Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України.

6. Інша література представляється в алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків (в т.ч. положення міністерств та відомств, виступи державних діячів, підручники, навчальні посібники, методичні вказівки, статі з журналів та інше).

Додатки слід починати після списку літератури. На окремому аркуші написати по середині ДОДАТКИ, а на наступному аркуші самі додатки починаючи з літери А справа. Наприклад Додаток А. У додатках можуть бути включені додаткові ілюстрації або таблиці; матеріали, що через великий обсяг, специфіку викладу або форми представлення не можуть бути внесені в основну частину контрольної роботи.

Роботу оформлюють на аркушах формату А4 (210 x 297 мм). При друкуванні роботи на комп'ютері використовують шрифт Times New Roman текстового редактора Word розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом.

Текст слід друкувати, додержуючись таких розмірів полів: верхній і нижній – не менше 20мм, лівий – не менше 30 мм, правий 10 мм або 15 мм.

Абзац повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Структурні елементи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "НАЗВУ ТЕОРЕТИЧНОГО РОЗДІЛУ", "НАЗВУ ПРАКТИЧНОГО РОЗДІЛУ", "СПИСОК

ЛІТЕРАТУРИ'', ''ДОДАТКИ'' друкують великими літерами 16 шрифту симетрично до тексту без крапки наприкінці, не підкреслюючи.

Відстань між заголовком і подальшим текстом має бути не менше двох рядків.

Всі сторінки контрольної роботи повинні мати суцільну нумерацію. Номери сторінок проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки наприкінці та арабськими цифрами. Титульний лист та зміст роботи включають у загальну нумерацію сторінок, але номер на цих сторінках не проставляють.

Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми діаграми) слід розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці, якщо не вміщується. Розміщують посилання у вигляді виразу ''(рис. 2.1)'', або ''як це показано на рис. 2.1''. Ілюстрацію позначають так ''Рис. 2.1 – Діаграма залежності'' без крапки наприкінці.

Кожна таблиця повинна мати назву, котру розміщують зліва над нею. Наприклад ''Таблиця 2.1 – Вихідні дані підприємства'' без крапки в кінці. Це значить, що це перша таблиця другого розділу. Якщо таблиця не до кінця вміщується на аркуші, то необхідне її перенесення. На наступному аркуші справа пишуть ''Продовження таблиці 2.1'' без крапки наприкінці.

Формули і рівняння у роботі розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище и нижче кожної формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка. Їх треба нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Наприклад:

$$K_{гд} = \frac{\text{Залишкова вартість основних фондів}}{\text{Первісна вартість основних фондів}} \quad (2.4)$$

Об'єм контрольної роботи не повинен перевищувати 20 сторінок.

2. СКЛАД ТА ПОРЯДОК ОБРАННЯ МАТЕРІАЛУ ДЛЯ НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

2.1. Теоретична частина

Студент обирає два теоретичних питання. Перше питання обирається студентом по номеру в журналі, а друге починаючи з 31 питання також по номеру в журналі. Наприклад студент під номером 4 обирає питання 4 та 34 .

1. Охарактеризуйте потенціал підприємства як економічну категорію.
2. Складові потенціалу підприємства.
3. Ознаки видових проявів потенціалу підприємства.
4. Блоки блочно-модульної структури потенціалу підприємства.
5. Складові діяльності персоналу підприємства, які задіяні у створенні його потенціалу.
6. Охарактеризуйте механізм системного підходу в процесі формування потенціалу підприємства.
7. Парето - ефективність потенціалу підприємства.
8. Назвіть передумови формування та розвитку потенціалу підприємства.
9. Охарактеризуйте вплив зовнішніх факторів на формування потенціалу підприємства.
10. Конкурентні сили, які зумовлюють силу конкуренції в галузі.
11. Охарактеризуйте чинники утримання конкурентної переваги за М.Портером.
12. Етапи складання процедури оцінювання конкурентоспроможності об'єкта.
13. Сутність стратегічного аналізу конкурентоспроможності підприємства.
14. Охарактеризуйте основні методи оцінювання конкурентоспроможності потенціалу підприємства.
15. Сутність процесу оцінки потенціалу підприємства.
16. Властивості і особливості підприємства як товару.
17. Етапи складання процесу оцінки вартості об'єкту власності.
18. Економічна сутність вартості об'єкту власності.

19. Охарактеризуйте модифікації вартості об'єкту власності.
20. Охарактеризуйте принципи, що пов'язані з уявленням власника про об'єкт власності.
21. Функції складного відсотку, які використовуються в оціночній практиці.
22. Сутність методів доходного підходу до оцінки потенціалу підприємства.
23. Ставка дисконту та її функції.
24. Ставка капіталізації та її функції.
25. За яких умов доцільно використання порівняльного підходу.
26. Які базові положення майнового підходу до оцінки потенціалу підприємства.
27. Державне регулювання оцінки землі.
28. В яких випадках використовується нормативна та експертна оцінка землі.
29. Охарактеризуйте методичні підходи до оцінки земельних ділянок.
30. Які фактори впливають на вартість земельної ділянки.
31. В якому разі доцільно застосовувати методи доходного підходу в процесі оцінки будівель і споруд.
32. Сутність реверсії.
33. Валовий рентний мультиплікатор.
34. Різновиди методів визначення зносу.
35. Відмінні особливості машин і обладнання як об'єктів оцінки.
36. Назвіть види машин і обладнання за функціональним призначенням.
37. Сутність вартості відновлення та вартості заміщення.
38. Охарактеризуйте основні методи витратного підходу до оцінки машин та обладнання.
39. Види зносу машин та обладнання.
40. Охарактеризуйте основні методи порівняльного підходу до оцінки вартості обладнання.
41. Властивості нематеріальних активів.
42. Які об'єкти виділяють у складі інтелектуальної власності.

43. Основні джерела отримання економічного ефекту від використання нематеріальних активів.
44. Охарактеризуйте особливості вартісної оцінки нематеріальних активів.
45. Місце кадрового потенціалу в структурі потенціалу підприємства.
46. Які показники характеризують кадровий потенціал підприємства.
47. Основні складові кадрового потенціалу.
48. Особливості вартісної оцінки кадрового потенціалу.
49. Охарактеризуйте особливості застосування традиційних підходів до оцінки вартості бізнесу.
50. Умови, які доцільно використовувати методи дисконтування грошових потоків для оцінки вартості підприємства.
51. Види грошових потоків, що застосовуються в процесі оцінки вартості підприємства.
52. Сутність та види цінових мультиплікаторів.
53. Економічний зміст економічної доданої вартості.
54. Яка базова формула є основою майнового підходу до оцінки вартості підприємства.
55. Основні види ліквідаційної вартості.
56. Сутність моніторингу поточних можливостей підприємства.
57. Охарактеризуйте основні етапи процесу організації моніторингу поточних можливостей підприємства.
58. Які існують варіанти оцінки вартості паїв закритих компаній.
59. Охарактеризуйте санаційні заходи, які змінюють вартість підприємства.
60. Назвіть особливості оцінки підприємства при проведенні приватизації.

2.2. Практична частина

У практичній частині контрольної роботи студент повинен вирішити дві задачі за своїм порядковим номером в журналі.

При вирішенні задач використовуйте формули, представлені в

методичних вказівок до проведення практичних занять «Потенціал підприємства: формування та оцінювання».

Задача 2.1.

Необхідно проаналізувати конкурентоспроможність трьох підприємств на ринку аналітичним способом, спираючись на бальну експертну оцінку показників за п'ятибальною шкалою Лайкерта за кожним фактором, наведеним в табл. 2.2.1.

Таблиця 2.2.1 - Вихідні дані для складання матриці оцінки конкурентоспроможності підприємств на ринку

		Синтезуючий фактор конкурентоспроможності						
		Положення на ринку	Товар	Виробничий потенціал	Методи товароруху	Можливості збуту	Сумарна оцінка, S_i	
Ранг фактора, (Ri)		0,07	0,26	0,30	0,30	0,07	1,00	
1		2	3	4	5	6	7	
Параметрична одинична оцінка підприємства-постачальника товару, (qі)	Варіант 1	1	3,7	3,5	3,7	3,4	4,0	-
		2	3,9	3,5	3,8	3,3	4,3	-
		3	4,4	5,0	4,1	3,6	2,5	-
	Варіант 2	1	4,2	4,0	3,9	3,1	4,1	-
		2	4,6	5,0	4,0	3,5	4,8	-
		3	3,8	3,7	3,8	3,3	4,0	-
	Варіант 3	1	3,6	3,3	3,9	3,7	3,9	-
		2	3,9	3,8	3,7	3,2	4,2	-
		3	4,0	3,9	3,9	3,8	4,5	-
	Варіант 4	1	4,2	4,0	3,8	3,1	4,1	-
		2	4,0	3,6	3,8	3,4	4,2	-
		3	3,9	3,7	3,5	3,2	4,2	-
	Варіант 5	1	4,2	5,1	4,6	3,2	3,8	-
		2	4,3	5,0	4,1	3,6	4,6	-
		3	4,0	4,8	4,8	3,7	5,0	-

1		2	3	4	5	6	7
Варіант 6	1	3,8	4,9	3,7	4,0	3,9	-
	2	4,1	3,1	4,0	4,7	5,0	-
	3	3,5	3,7	3,0	3,1	4,2	-
Варіант 7	1	4,6	4,9	4,0	3,6	4,8	-
	2	4,4	4,7	3,9	3,2	4,2	-
	3	5,1	4,9	5,4	5,7	6,0	-
Варіант 8	1	3,1	4,1	5,0	5,2	6,0	-
	2	2,9	4,0	3,1	2,2	4,2	-
	3	2,8	3,2	3,1	3,7	4,0	-
Варіант 9	1	3,2	3,8	4,0	4,3	4,8	-
	2	3,3	3,8	3,1	3,0	3,7	-
	3	4,1	4,4	5,0	5,2	4,9	-
Варіант 10	1	4,2	4,5	4,9	5,3	4,8	-
	2	4,3	4,7	5,1	4,9	4,8	-
	3	4,4	4,9	5,4	5,9	6,0	-
Варіант 11	1	3,6	3,2	3,6	4,0	5,2	-
	2	3,4	3,1	3,3	3,9	4,1	-
	3	4,1	3,4	3,3	3,9	4,3	-
Варіант 12	1	4,3	3,1	3,6	3,7	5,0	-
	2	4,2	3,3	4,0	3,4	3,9	-
	3	3,5	3,9	4,2	3,7	3,8	-
Варіант 13	1	3,4	4,0	4,1	3,6	3,8	-
	2	3,6	3,9	4,0	3,7	3,9	-
	3	3,7	4,2	4,4	3,6	4,5	-
Варіант 14	1	3,8	3,3	4,4	3,7	3,3	-
	2	3,1	3,4	4,1	3,8	3,7	-
	3	3,2	3,9	3,7	4,2	4,4	-

Параметрична одинична оцінка підприємства-постачальника товару, (ці)

1		2	3	4	5	6	7	
Параметрична одинична оцінка підприємства-постачальника товару, (ці)	Варіант 15	1	5,0	5,3	4,8	4,4	4,8	-
		2	5,1	4,7	4,2	4,7	5,2	-
		3	5,0	5,2	4,1	4,4	4,5	-
	Варіант 16	1	3,1	3,7	3,5	3,7	3,9	-
		2	3,2	3,7	4,0	3,2	3,8	-
		3	4,0	4,4	4,8	4,5	4,9	-
	Варіант 17	1	5,2	5,4	5,7	5,4	5,8	-
		2	5,1	5,4	5,9	5,6	6,0	-
		3	5,3	5,8	5,3	6,0	5,9	-
	Варіант 18	1	3,0	3,3	3,7	3,3	3,9	-
		2	3,6	3,8	3,9	4,2	4,0	-
		3	4,1	4,9	4,7	4,1	5,0	-
	Варіант 19	1	5,0	4,3	5,2	4,3	4,7	-
		2	4,7	4,1	4,4	4,9	5,0	-
		3	4,8	4,2	5,3	4,8	5,4	-
	Варіант 20	1	4,9	4,3	5,2	4,9	5,3	-
		2	3,2	4,2	4,0	3,9	3,8	-
		3	3,3	4,0	3,2	4,1	3,7	-
	Варіант 21	1	4,0	4,4	4,8	5,0	5,2	-
		2	4,2	4,5	4,9	5,3	4,8	-
		3	5,3	5,8	5,3	6,0	5,9	-
	Варіант 22	1	3,6	3,9	4,0	3,7	3,9	-
		2	3,2	3,8	4,0	4,3	4,8	-
		3	3,0	3,3	3,7	3,3	3,9	-

1		2	3	4	5	6	7	
Параметрична одинична оцінка підприємства-постачальника товару, (ці)	Варіант 23	1	3,0	3,2	3,6	3,9	4,0	-
		2	3,1	4,1	5,0	5,2	6,0	-
		3	3,6	3,8	3,9	4,2	4,0	-
	Варіант 24	1	4,9	4,3	5,2	4,9	5,3	-
		2	4,6	4,9	4,0	3,6	4,8	-
		3	4,1	4,9	4,7	4,1	5,0	-
	Варіант 25	1	4,2	4,5	4,9	5,3	4,8	-
		2	3,8	4,9	3,7	4,0	3,9	-
		3	5,0	4,3	5,2	4,3	4,7	-
	Варіант 26	1	3,1	3,7	3,5	3,7	3,9	-
		2	4,2	5,1	4,6	3,2	3,8	-
		3	4,7	4,1	4,4	4,9	5,0	-
	Варіант 27	1	5,2	5,4	5,7	5,4	5,8	-
		2	4,2	4,0	3,8	3,1	4,1	-
		3	4,8	4,2	5,3	4,8	5,4	-
	Варіант 28	1	3,1	3,7	3,5	3,7	3,9	-
		2	3,6	3,3	3,9	3,7	3,9	-
		3	4,9	4,3	5,2	4,9	5,3	-
	Варіант 29	1	4,3	3,1	3,6	3,7	5,0	-
		2	4,2	4,0	3,9	3,1	4,1	-
		3	3,2	4,2	4,0	3,9	3,8	-
	Варіант 30	1	3,6	3,2	3,6	4,0	5,2	-
		2	3,7	3,5	3,7	3,4	4,0	-
		3	3,3	4,0	3,2	4,1	3,7	-

Результати розрахунків необхідно представити в таблиці 2.2.2.

Таблиця 2.2.2 - Матриця оцінки конкурентоспроможності підприємств на ринку

Синтезуючий фактор конкурентоспроможності	Ранг фактора, (Ri)	Параметрична одинична оцінка підприємства-постачальника товару, (qi)			Інтегрований (груповий) факторний показник підприємства-постачальника товару, (Ii)		
		1	2	3	1	2	3
Положення на ринку	0,07						
Товар	0,26						
Виробничий потенціал	0,30						
Методи товароруху	0,30						
Можливості збуту	0,07						
Сумарна оцінка, Si	1,00	-					
Коефіцієнт конкурентоспроможності, КС	-	-					

За отриманими результатами визначте стратегію, що її сподіває кожне підприємство на досліджуваному ринку у вигляді таблиці 2.2.3.

Таблиця 2.2.3 - Стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємств

Підприємство	Конкурентоспроможність	Стратегія

Задача 2.2.

Необхідно оцінити ступінь забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.

Ступінь забезпеченості трудовими ресурсами оцінюється шляхом розрахунку чисельності персоналу, для чого попередньо складають баланс робочого часу одного облікового працівника, виходячи з графіка його роботи, користуючись зразком, наведеним в таблиці 2.2.4 з урахуванням завдання індивідуального варіанта (студент окремо для себе вигадує кількість вихідних та святкових днів, усі види відпусток). Таким чином ефективний фонд робочого часу буде в кожного студента свій. Тривалість змін студент обирає за варіантом.

Таблиця 2.2.4 – Баланси робочого часу одного облікового працівника

Показники	Періодичний графік роботи		Безперервний графік роботи (4-бригадний)	
	днів	годин	днів	годин
1	2	3	4	5
1. Календарний фонд	365	2920	365	2920
- вихідні дні	104	832	91	728
- святкові дні	10	80	-	-
2. Номінальний фонд робочого часу	251	2008	274	2192
Планові невиходи по причинам:				
- основні (чергові) відпустки	24	192	24	192
- додаткові відпустки за шкідливість умов праці	4	32	4	32
- хвороби та декретні відпустки	3	24	3	24
- виконання державних обов'язків	1	8	1	8

Продовження таблиці 2.2.4

1	2	3	4	5
- цілодобові простої	1	8	1	8
- учбова відпустка	1	8	1	8
Разом невиходів	34	272	34	272
3. Ефективний фонд робочого часу, Теф	217	1736	240	1920
Тривалість змін	8		8	

Розрахувати облікову чисельність основних виробничих працівників (Чпр) та загальний річний фонд оплати їх праці (ФОПпр) за вихідними даними, наведеними в табл. 2.2.5.

Таблиця 2.2.5 - Вихідні дані для розрахунку балансу робочого часу, чисельності та заробітної плати виробничих працівників

№ варіанта	Тривалість робочої зміни, годин	Кількість змін на добу	Повна трудомісткість виробничої програми (Т _{пл}), тис. людино-годин / рік	Коефіцієнт виконання норми виробітку (К _{вн}), частка одиниці	Розподіл виробничих працівників на основні категорії, % до обчисленої чисельності			Годинна тарифна ставка за виконуваний обсяг робіт (Т _{ст}), грн. / годину			Встановлений відсоток премії до тарифного заробітку для всіх категорій працівників (В _{пр}), %
					Основні працівники	Допоміжні працівники	Черговий та ремонтний персонал	Основні працівники	Допоміжні працівники	Черговий та ремонтний персонал	
1.	8,0	1	2008	1,30	70	30	5	5,3	3,5	3,0	10
2.	8,1	1	2100	1,05	60	25	10	5,0	3,2	3,0	12
3.	8,2	1	2050	1,15	65	30	10	4,8	3,3	2,5	15
4.	8,0	1	2200	1,18	70	20	10	5,8	3,0	2,4	10
5.	8,0	2	5150	1,40	70	25	5	5,4	4,0	2,8	12
6.	8,0	2	5380	1,10	60	30	10	6,0	3,4	3,0	15
7.	8,0	3	12300	1,05	70	28	2	4,9	4,0	2,7	15
8.	7,9	3	12810	1,25	60	40	5	4,8	4,0	2,6	10
9.	8,2	3	10350	1,15	50	45	5	4,8	4,0	2,5	10
10.	7,9	1	2300	1,17	70	35	5	4,6	3,2	2,5	10
11.	8,0	3	12080	1,12	60	35	5	5,6	3,1	2,5	10
12.	8,0	3	12800	1,19	60	35	5	5,5	3,1	2,2	20

13.	8,0	3	12330	1,10	70	28	2	5,2	3,2	2,6	10
14.	8,1	2	2400	1,20	75	25	-	5,0	3,0	2,4	15
15.	8,2	1	5210	1,05	75	25	-	5,5	3,6	2,5	15
16.	8,0	2	2640	1,00	65	30	5	5,0	4,0	3,0	10
17.	8,2	1	4570	1,05	55	40	-	5,0	4,0	3,0	15
18.	8,0	2	2500	1,10	80	45	2	6,0	4,8	3,2	15
19.	8,2	3	12030	1,10	75	20	5	6,1	4,6	3,4	15
20.	8,0	1	2380	1,45	60	15	5	6,3	4,5	3,8	10
21.	8,0	2	5720	1,05	60	35	5	6,8	4,5	3,4	10
22.	8,0	3	12600	1,05	70	35	-	5,7	4,0	3,0	10
23.	8,0	1	2060	1,25	70	30	5	5,9	4,0	3,0	12
24.	8,0	2	2350	1,00	60	28	5	5,8	3,9	3,2	12
25.	8,0	3	12700	1,00	50	35	5	5,8	3,7	3,2	15
26.	7,9	3	12700	1,20	80	15	-	5,8	4,4	3,0	20
27.	7,6	3	11900	1,10	80	20	5	6,0	3,0	2,5	20
28.	8,0	1	2120	1,30	80	20	5	6,5	3,8	2,7	15
29.	8,0	1	2340	1,10	70	25	5	6,4	3,9	3,0	20
30.	8,0	1	2900	1,05	60	35	5	6,0	4,6	3,6	15

3. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Потенціал підприємства: формування та оцінювання» передбачають лекційні та практичні заняття, а також самостійну роботу і виконання індивідуальних завдань.

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль.

Перевірку і оцінювання знань студента проводять в таких формах:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання індивідуального завдання.
3. Проведення проміжного тестування.
4. Проведення поточного модульного контролю.
5. Проведення підсумкового письмового іспиту.

Оцінювання знань студента під час практичних занять має на меті

перевірку рівня його підготовленості до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

а) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;

б) виконання завдань для самостійного опрацювання;

в) рівень виконання модульних завдань.

Оцінювання проводиться за 12-бальною шкалою за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Оцінка «відмінно» ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім п'ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якусь з вимог не буде виконано, то, на розсуд викладача, оцінку буде знижено.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання оцінюється за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та деталізації плану;

- повноти й глибини розкриття теми;
- наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми тощо);
- кількості використаних джерел (не менше десяти);
- використання цифрової інформації та відображення практичного досвіду;
- якості оформлення.

Проміжний тестовий контроль проводиться двічі на рік. При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студента з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Тестові завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах навчальної дисципліни «Потенціал підприємства: формування та оцінювання», та згруповані за двома модулями, кожен з яких складається з тестових завдань різного рівня складності.

Формат тестових завдань поділяється на:

- завдання закритої форми із запропонованими відповідями, з яких обирають одну правильну;
- завдання відкритої форми з вільно конструйованими відповідями.

Тестові завдання розрізняються за принципом побудови відповіді.

I. *Альтернативні* тестові завдання передбачають наявність двох варіантів відповіді типу «так-ні»; «правильно-неправильно» тощо, їх використовують для перевірки правильності вибору або прийняття рішення у згорнутій формі.

II. Тестові завдання *на відновлення відповідності частин* становлять модифікацію тестових завдань з множинним вибором і подаються у вигляді двох чи більше колонок слів, фраз, графічних зображень, цифрових або літерних позначень тощо.

Тестові завдання *на порівняння і протиставлення (на аналіз взаємозв'язку)* рекомендуються для перевірки вмінь виявляти розпізнавальні ознаки різних явищ, ситуацій тощо.

Тестові завдання з *множинними відповідями* «правильно-неправильно» передбачають, що відповіді або рішення можуть бути тільки правильними або

неправильними. За ними тестується глибина знань, розуміння різних аспектів явищ, процесів тощо.

V. Тестові завдання *на визначення причинної залежності* використовуються при необхідності перевірки розуміння певної причинної залежності між двома явищами. Спочатку необхідно визначити, правильне чи неправильне кожне з двох тверджень окремо, а лише потім, якщо обидва неправильні, визначити, правильна чи неправильна причинна залежність між ними.

VI. Тестові завдання *на відтворення правильної послідовності*, які потребують переструктурування даних або елементів будь-якої комбінації, використовуються в разі тестування вмінь та знань правильної послідовності дій (нормативної діяльності), алгоритмів діяльності, технологічних прийомів тощо, а також знань загальноприйнятих формулювань визначень, правил, законів, фрагментів нормативних документів і т. ін.

VII. Тестові завдання *відкритого типу* передбачають вільні відповіді тестованих, є завданнями без запропонованих варіантів відповідей і використовуються для виявлення знань термінів, визначень, понять і т. д.

Тестові завдання для проміжного тестового контролю обираються за відповідними модулями із загального переліку.

Тестове завдання містить 20 запитань одиничного і множинного вибору для перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються такі критерії: оцінка «відмінно» - 90 - 100% правильних відповідей; оцінка «добре» - 75 - 90% правильних відповідей; оцінка «задовільно» - 55 - 75% правильних відповідей; оцінка «незадовільно» - менш ніж 55% правильних відповідей.

Поточно-модульний контроль здійснюється та оцінюється за: практичною і лекційною складовими. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань

студента під час практичних занять, виконання індивідуального завдання та проміжного тестового контролю згідно з графіком навчального процесу.

Лекційний модульний контроль здійснюється в письмовій формі за відповідними білетами, зміст яких містить питання всіх тем модуля.

Таким чином, після вивчення тем дисципліни студенти заочної форми навчання виконують завдання поточного модульного контролю.

Завдання модульного контролю містить: два теоретичних питання та практичну частину (складається з практичних завдань (ситуацій) різного ступеня складності (стереотипне, діагностичне, евристичне) та інших елементів практичної підготовки.

Відповіді студентів оцінюються за 12-бальною системою згідно з кваліфікаційними вимогами до спеціалістів спеціальності 7.050107. Кожне завдання модульного контролю оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як зважена сума оцінок: 0,4 (теоретична частина), тобто 0,2 (перше запитання) + 0,2 (друге запитання) + 0,6 (практична частина), тобто 0,15 (завдання 3) + 0,2 (завдання 4) + 0,25 (завдання 5).

Якщо одне практичне завдання та одне теоретичне питання оцінені на «один, два або три бали», то загальна оцінка не може бути вищою за «три бали». Якщо одна із оцінок «один, два чи три бали», то загальна оцінка модульного контролю не може бути вищою за «шість балів».

Проведення підсумкового письмового іспиту. Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з поточного модульного контролю знань. Іспит здійснюється у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань та одного практичного завдання.

Відповіді студентів оцінюються за 12-бальною системою згідно з кваліфікаційними вимогами до спеціалістів спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства».

Оцінка «12 балів» ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, застосування для відповіді не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, методами,

методиками та інструментами економічної діагностики, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення відповіді повинно бути акуратним, логічним та послідовним.

Оцінка «11 балів» ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами економічної діагностики, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення відповіді повинно бути акуратним, логічним та послідовним.

Оцінка «10 балів» ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами економічної діагностики, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Допускаються незначні випадкові погрішності, які суттєво не впливають на повноту та змістовність відповіді.

Оцінка «9 балів» ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки «відмінно», при наявності незначних арифметичних помилок (тобто методичний підхід до вирішення задачі є правильним, але допущено незначні неточності у розрахунках певних показників) або не зовсім повних висновків за одержаними результатами розв'язання задачі. Оформлення виконаного завдання має бути охайним.

Оцінка «8 балів» ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач. Практичні завдання виконуються в цілому правильно з використанням типового алгоритму, але при їх виконанні студент припускається окремих помилок. Оформлення виконаного завдання має бути охайним.

Оцінка «7 балів» ставиться, якщо студент при виконанні практичних

завдань ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичні завдання виконуються в цілому правильно з використанням типового алгоритму, але при їх виконанні студент припускається значних помилок. Оцінка «6 балів» ставиться за недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач; за умови, якщо завдання в основному виконане та мету завдання досягнуто, а студент при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка «5 балів» ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач; за умови, якщо завдання частково виконане, а студент при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка «4 бали» ставиться у випадках, якщо студент при виконанні практичних завдань без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається суттєвих помилок, стикається з труднощами при аналізі та порівнянні економічних явищ і процесів.

Оцінка «3 бали» ставиться студенту за не опанування значної частини програмного матеріалу, неправильне виконання практичних завдань, якщо він стикається зі значними труднощами при аналізі економічних явищ та процесів.

Оцінка «2 бали» ставиться студенту, що не опанував програмний матеріал, не може правильно виконати практичні завдання, стикається зі значними труднощами при аналізі економічних явищ та процесів.

Оцінка «1 бал» ставиться за невиконання завдання загалом.

Кожне завдання екзаменаційного білета оцінюється окремо.

Загальна екзаменаційна оцінка розраховується як зважена сума оцінок: 0,4 (діагностичне завдання або евристичне завдання 1) + 0,6 (евристичне завдання або евристичне завдання 2).

Якщо одна із оцінок «один, два або три бали», то загальна оцінка не може бути вищою за «шість балів». Якщо обидва завдання оцінені на «один, два або три бали», то загальна оцінка «три бали» є приводом для повторного складання

іспиту студентом; загальна оцінка «один або два бали» ініціює повторне вивчення дисципліни.

Підсумкова оцінка з дисципліни складається як середня з кількох складових, що враховує оцінки кожного виду контролю (дві оцінки за результатами поточного модульного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами іспиту).

Підсумкова оцінка з дисципліни згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів в систему оцінювання за шкалою ECTS конвертується в підсумкову оцінку за шкалою ECTS (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 - Переведення показників успішності знань студентів в систему оцінювання за шкалою ECTS

Відсоток студентів, які зазвичай успішно досягають відповідної оцінки	Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ХНАМГ	Оцінка за національною шкалою
10	відмінне виконання	A	12-11	5 (відмінно)
25	вище за середній рівень	B	10	
30	взагалі робота правильна, але з певною кількістю помилок	C	9-7	4 (добре)
25	непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	6	3 (задовільно)
10	виконання задовольняє мінімальні критерії	E	5-4	
-	потрібне повторне складання	FX	3	2 (незадовільно)
-	необхідне повторне вивчення дисципліни	F	2-1	2 (незадовільно)

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України від 28.06.1996 р.
2. Кодекс законов о труде Украины: Научно-практический комментарий. Издание четвертое, дополненное и переработанное. – Х.: ООО “Одиссей”, 2004. – 736 с.
3. Постановление Кабинета Министров Украины №1554 от 12.10.2000г. “Методичка оценки стоимости имущества во время приватизации”.
4. Постановление Кабинета Министров Украины №1440 от 10.09.2003г. “Общие положения оценки имущества и имущественных прав”.
5. Постановление Кабинета Министров Украины №1891 от 10.12.2003г. “Методика оценки стоимости имущества”.
6. Авдеенко В. Н., Котлов В. А. Производственный потенциал промышленного предприятия. – М.: Экономика, 1989. – 240 с.
7. Ансофф И. Стратегическое управление / Пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
8. Богатін Ю.В. Швандар В.А. Оцінка ефективності бізнесу й інвестицій, М.: 1999. – 158 с.
9. Гавва В.Н., Божко Е.А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 224 с.
10. Григорьев В. В., Островкин И. М. Оценка стоимости предприятий. Имущественный подход: Уч.-практ. пособие. – М.: Дело, 1998. – 224 с.
11. Економіка підприємства : Підручник / За заг. ред. С.Ф Покропивного. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
12. Иванов Н. И., Левина Е. В., Михальская В. А. и др. Производственный потенциал: обновление и использование. – К.: Наук. думка, 1989. – 254 с.
13. Интеллектуальная собственность в Украине: правовые основы и практика: В 4-х т. / Под общ. ред. А. Д. Святоцкого. – Т. 4. – Оценка интеллектуальной собственности: бухгалтерский учет и налогообложение / О. Б. Бутник-

- Сиверский, А. П. Гавриленко, С. А. Довгий и др.; Под ред. О. Б. Бутник-Сиверского, А. Д. Святоцкого. – К.: Ін Юре, 1999. – 384 с.
14. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.
15. “Нормы профессиональной деятельности оценщика” от 11.04.1995г. Украинского общества оценщиков (редакция от 18.08. 1999 г.). – <http://uto.com.ua>.
16. Одегов Ю. Г. и др. Трудовой потенциал предприятия: пути эффективного использования / Ю. Г. Одегов, В. Б. Бычин, К. Л. Андреев: Под ред. Н. А. Иванова. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1991. – 172 с.
17. Оценка машин и оборудования: Уч. пособие / Под ред. Антонова и др. – М.: Ин-т оценки природных ресурсов, 2000. – 339 с.
18. Оценка рыночной стоимости машин и оборудования. Серия «Оценочная деятельность»: Уч. пособие. – М: Дело, 1998. – 240 с.
19. Оцінка бізнесу: підручник для студентів вузів з екон. спец. / Під ред. Грязнова А.Г., Федотова М.Г., Ленської А.М., М.: 2000. – 289 с.
20. Портер М. Стратегія конкуренції / Пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільського. – К.: Основи, 1997. – 390 с.
21. Прасол В.М. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навч. посібник. – Х.: ХНАМГ, 2007. – 264 с.
22. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 312 с.
23. Федонін О.С., Рєпіна І.М., Олексюк О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 316 с.
24. Экономическая стратегия фирмы: Уч. пособие / Под ред. А. П. Градова. – 3-е изд., испр. – СПб.: Спец-Лит, 2000. – 589 с.
25. Юданов А. Ю. Конкуренция: теория и практика: Уч. практич. пособие. – 2-е изд. – М.: Гном-Пресс, 1998. – 381 с.

Міністерство освіти і науки України
Харківська національна академія міського господарства

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з курсу **«Потенціал підприємства:
формування та оцінювання»**

Виконала :

студентка 5 курсу, ФПО і ЗН

групи ЕП-1

Бібік Л.П.

Перевірила:

Федорова В.Г.

Навчальне видання

**КОВАЛЕВСЬКА Алла Володимирівна,
ФЕДОРОВА Вікторія Геннадіївна**

Потенціал підприємства: формування та оцінювання. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання за напрямком підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво», спеціальностей 6.050100, 7.050107 – «Економіка підприємства»)

Редактор *З. І. Зайцева*
Комп'ютерне верстання *Є. Г. Панова*

План 2009, поз. 610 М

Підп. до друку 07.12.09	Формат 60x84 1/16
Друк на ризографі	Ум. друк. арк. 1,16
Тираж 50 пр.	Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731
від 19.12.2001